

«وطن امروز» از بهبود وضعیت اشتغال کشور در سال ۱۴۰۳ گزارش می‌دهد

غلبه نسبی کار بر بیکاری

نرخ اشتغال ۱۴۰۳ در حالی رشد داشت که میانگین نرخ بیکاری در زمستان نسبت به فصل های قبل افزایشی بود

برای خرید کالا کاهش می‌یابد که اثر این موضوع روی افت تولید نمایان خواهد شد. در نتیجه کارگاه‌های تولیدی شیفت کاری خود را کاهش می‌دهند که باعث می‌شود سطح اشتغال افت داشته باشد. البته در شرایط تورمی وقتی قدرت خرید مردم نیز به همان نسبت بهبود یابد روی اشتغال تاثیر منفی نخواهد گذاشت.

یکی دیگر از عواملی که روی اشتغال کشور به‌شدت تاثیر مثبت می‌گذارد حذف اتباع بدون مجوز از فعالیت‌های تولیدی -صنعتی است که در ۶ ماهه دوم سال ۱۴۰۳ به صورت جدی دنبال شد. از آنجا که حدود ۵۰ درصد جمعیت شاغل کشور را اتباع تشکیل می‌دهند و از آنجا که گفته می‌شود حدود ۷۵ درصد از جمعیت اتباع کشور غیرمجاز هستند، بازگشت اتباع غیرمجاز به کشور شان می‌تواند حداقل ۳ درصد روی کاهش نرخ بیکاری کشور موثر باشد.

بر اساس گزارش مرکز آمار، جزئیات وضعیت اشتغال کشور در فصل زمستان ۱۴۰۳ از این قرار بوده که حدود ۴۰٫۱ درصد از جمعیت ۱۵ سال و بیشتر در فعالیت‌های اقتصادی مشارکت داشتند. این به معنی آن است که این گروه سنی نرخ مشارکت اقتصادی بالاتری در مقایسه با زمستان ۱۴۰۲ داشته‌اند. درواقع حدود ۰٫۷ درصد کاهش در نرخ بیکاری این گروه سنی بوده‌ایم.

جمعیت شاغلان ۱۵ سال و بیشتر در زمستان ۱۴۰۳ به ۲۴ میلیون و ۲۹۵ هزار نفر رسید که نسبت به زمستان سال قبل (۱۴۰۲) تقریباً ۲۰۰ هزار نفر افزایش داشته

است. این آمار بیانگر افزایش اشتغال در برخی حوزه‌ها است. از سوی دیگر جمعیت غیرفعال اقتصادی (که شامل محصلان، خانه‌داران، بازنشستگان و افرادی با درآمد بدون کار می‌شود) نیز رشد قابل توجهی داشته و با افزایش ۹۱۳ هزار نفری به ۳۹ میلیون و ۲۸۷ هزار نفر رسید. این مساله به این دلیل است که متولدین سال‌های با موالید بالا در حال حاضر وارد رده سنی اشتغال شده‌اند و این مساله منجر به رشد آمار جمعیت غیرفعال اقتصادی شده است اما طی سال‌های آینده شاهد ورود همین گروه سنی به اشتغال فعال خواهیم بود.

همچنین بررسی اشتغال در بخش‌های مختلف اقتصادی نشان می‌دهد در فصل زمستان، بخش خدمات همچنان نقش اصلی را در اشتغال کشور ایفا کرده و با سهم ۵۳٫۷ درصدی در صدر قرار گرفته است. بخش صنعت با سهم ۳۳٫۵ درصدی و بخش کشاورزی با سهم ۱۲٫۷ درصدی به ترتیب در رده‌های بعدی قرار دارند. این آمار به روشنی نشان می‌دهد بخش خدمات به عنوان محور اصلی اشتغال کشور عمل می‌کند. یکی از دلایل افزایش سهم خدمات در اشتغال کشور نیاز کمتر این بخش به سرمایه است. به طور قطع بخش صنعت برای اشتغالزایی به سرمایه بسیار بالایی نیاز دارد و عمدتاً دولت یا شرکت‌های دولتی در اشتغال‌زایی این بخش نقش‌آفرینی می‌کنند.

مالک حسینی، معاون اشتغال وزارت کار درباره نرخ بیکاری زمستان ۱۴۰۳ گفته است: «نرخ بیکاری به ۷٫۸

«وطن امروز» آخرین بر آوردهای تورم قیمت و اجاره‌بها در سال ۱۴۰۴ را بررسی کرد

رهن مسکن به قیمت خرید ۵ سال قبل

بررسی هانشان می‌دهد هزینه اجاره یک آپارتمان ۷۰ متری در تهران ۴۰٫۳ درصد نسبت به سال گذشته رشد داشته‌و از متوسط ماهانه ۱۵ میلیون تومان عبور کرده‌است، این تورم ۶٫۵ میلیون خانوار مستأجر را به گونه‌ای تحت فشار قرار داده که با ۲ شغل هم قادر به جبران این شکاف نیستند

تومان داشتند، متوجه می‌شدند که حتی اجاره یک خانه مناسب نیز برای‌شان غیرممکن است. متأسفانه بسیاری از تصمیم‌گیران فقط از دور صدای مشکلات مردم را می‌شنوند، اما آن را لمس نکرده‌اند.

■ **رکود تورمی و نبض ضعیف بازار مسکن**

بازار مسکن در سال ۱۴۰۳ با چالش‌های جدی روبه‌رو بود؛ رکود تورمی، نوسانات ارزی و کاهش تقاضا، شرایطی پیچیده را برای مسکن ایجاد کرده است. این وضعیت به حدی است که حتی رشد قیمت‌ها نیز در مقایسه با سال‌های گذشته کندتر شده و بازار دچار افت معاملات شده است.

مجید گودرزی، استاد دانشگاه و کارشناس حوزه مسکن، در گفت‌وگو با «وطن امروز»، به تحلیل وضعیت فعلی بازار مسکن پرداخت. وی اشاره کرد که «رکود تورمی» همچنان در بازار اجاره‌بها و فروش مسکن حاکم است. این مشکل نه‌تنها محدود به بازار مسکن نیست، بلکه در سایر بازارهای موازی نیز وجود دارد. با این حال، بازار خرید و فروش مسکن شاهد تقاضای جدی نیست و این موضوع نشان‌دهنده ضعف عمیق در این حوزه است.

■ **تفاوت شدید بین در آمد مردم و قیمت مسکن**

گودرزی همچنین توضیح داد که رشد نرخ اجاره‌بها و قیمت مسکن با توان مالی مستأجران هماهنگ نیست. رشد قیمت‌ها در بازار اجاره به حدی است که بسیاری از افراد دیگر به خرید

درصد کاهش یافته که در مقایسه با زمستان سال گذشته ۰٫۸ درصدی را نشان می‌دهد. به‌طور خاص کاهش نرخ بیکاری در میان زنان (۲٫۵ درصدی) و جوانان (۱٫۵ درصدی) بوده است و نرخ بیکاری جوانان از ۲۲٫۵ به ۲۱ درصد کاهش یافته است.»

با اینکه میانگین نرخ بیکاری کشور در فصل‌های اخیر تکررقمی اعلام شده است اما نرخ بیکاری در ۸ استان کشور همچنان ۲ رقمی باقی مانده است. این استان‌ها شامل کرمانشاه (۱۵٫۲ درصد)، کردستان (۱۳٫۷ درصد)، اردبیل (۱۳٫۱ درصد)، خوزستان (۱۲٫۳ درصد)، گلستان (۱۱٫۲ درصد)، لرستان (۱۱ درصد)، همدان (۱۰٫۶ درصد) و اصفهان (۱۰ درصد) هستند. این آمار نشان‌دهنده چالش‌های جدی برخی مناطق در زمینه کاهش بیکاری است.

■ **بیشترین نرخ بیکاری مربوط به استان کرمانشاه**

در حال حاضر بیشترین نرخ بیکاری کشور مربوط به استان‌های غرب کشور است که عمدتاً در مناطق کوهستانی هستند. به طور قطع سرمایه‌گذاری در پروژه‌های معدنی و صنایع غذایی (به دلیل توسعه صادرات مواد غذایی به عراق) می‌تواند در اشتغال این استان‌ها موثر باشد. البته دولت در سال‌های اخیر برای توسعه سرمایه‌گذاری در برخی استان‌ها مانند کرمانشاه مجوز ایجاد منطقه ویژه اقتصادی نیز صادر کرده است اما از آنجا که هنوز محدودیت‌هایی برای جذب سرمایه وجود دارد، عملاً با صدور یک مجوز نمی‌توان انتظار داشت صنعت آن منطقه فعال شود و اشتغال را توسعه دهد. بنابراین دولت در مقطع کنونی علاوه بر اینکه باید زیرساخت‌های مورد نیاز برای حمل‌ونقل و انرژی را توسعه دهد، بلکه باید در زمینه تسهیلات ارزان‌قیمت به سرمایه‌گذاران بخش مولد نیز اقدامات جدی انجام دهد تا اشتغال‌زایی در مناطق غرب کشور بهبود یابد.

بهترین عملکرد در اشتغال مربوط به مناطق مرکزی کشور است به طوری که استان‌های تهران، یزد و خراسان جنوبی در سال ۱۴۰۳ کمترین نرخ بیکاری را به ثبت رساندند. همچنین نرخ بیکاری در استان سیستان و بلوچستان که در فصل پاییز جزو استان‌های دارای نرخ بیکاری دورقمی بود، با کاهش قابل توجهی از ۱۲٫۵ درصد به ۹٫۹ درصد رسید.

در همین حال کرمانشاه که در گذشته جزو استان‌های دارای بیشترین نرخ بیکاری بود، جایگزین سیستان و بلوچستان در صدر فهرست استان‌هایی با بالاترین نرخ بیکاری شده است. همچنین استان‌های کردستان، گلستان و اصفهان به جمع استان‌هایی با نرخ بیکاری دورقمی اضافه شده‌اند. نرخ بیکاری در پاییز برای این ۳ استان به ترتیب ۹٫۳، ۹٫۱ و ۷٫۱ درصد بود که افزایش آنها در زمستان قابل توجه است.

فهرست استان‌هایی که با کمترین نرخ بیکاری نیز تغییراتی را تجربه کرده‌اند از این قرار بوده که استان تهران همچنان در صدر فهرست کمترین بکارفرار دارد اما استان‌های مازندران و ایلام از این جمع خارج شده و استان‌های سمنان و خراسان رضوی به این فهرست افزوده شده‌اند.

این داده‌ها به‌وضوح نشان‌دهنده نوسانات نرخ بیکاری در استان‌های مختلف کشور است که روندهای افزایشی و کاهش‌ی آنها بسته به شرایط محلی و اقتصادی متفاوت از میانگین کشوری عمل کرده است.

خانه فکر نمی‌کنند؛ زیرا حتی منابع رهن برخی آپارتمان‌ها معادل قیمت خرید همان واحد مسکونی در چند سال گذشته است. این موضوع نشان می‌دهد خرید مسکن برای اکثر مردم غیرقابل دسترس شده است.

■ **عید نوروز و عدم رونق بازار مسکن**
بر خلاف سال‌های گذشته که عید نوروز معمولاً باعث رونق موقت در بازار مسکن می‌شد، امسال (نوروز ۱۴۰۴) این اتفاق نیفتاد. تعداد معاملات در این دوره به طور چشمگیری کم بود و بازار هیچ‌گونه رشد قابل توجهی نداشت. این وضعیت نشان می‌دهد مشکلات اقتصادی و کاهش قدرت خرید مردم، تأثیر مستقیمی بر بازار مسکن دارد.

■ **کاهش قدرت خرید و گرایش به بازارهای ریسک‌پذیر**
گودرزی ادامه داد: «با توجه به شرایط اقتصادی فعلی، قدرت خرید مردم به‌ویژه در دهک‌های پایین جامعه به‌شدت کاهش یافته است. در حال حاضر مردم به دلیل عدم اطمینان از سرمایه‌گذاری در بازار مسکن، بیشتر به بازارهای ریسک‌پذیر مانند دلار و سکه روی آورده‌اند.»
این کارشناس مسکن تأکید کرد بازار مسکن اگرچه به لحاظ امنیت سرمایه‌گذاری جایگاه مناسبی دارد اما به دلیل نوسانات اقتصادی و تورم، کمتر مورد توجه قرار گرفته است.

■ **تورم و افزایش هزینه مصالح ساختمانی**

وی با اشاره به اینکه یکی از عوامل مهم در افزایش قیمت مسکن، رشد قیمت مصالح ساختمانی است، گفت: «قیمت سیمان که از منابع داخلی تولید می‌شود، به میزان قابل توجهی افزایش یافته است. این موضوع مستقیماً بر هزینه تمام‌شده مسکن تأثیر می‌گذارد.»
گودرزی افزود: «هر زمانی که قیمت دلار افزایش می‌یابد، قیمت مصالح ساختمانی نیز به دنبال آن بالا می‌رود. این واقعیت تلخی است که ما در کشور با آن روبه‌رو هستیم؛ نقش دلار در اقتصاد کشور بسیار کلیدی است. نکته مهم این است که در نهایت همه این موضوعات در قیمت نهایی تمام شده مسکن و به تبع آن در قیمت اجاره‌بها موثر خواهد بود.»

■ **بحران مسکن، بحران اقتصادی است**

در نهایت باید یادآور شد وضعیت فعلی بازار مسکن نشان می‌دهد که این بحران تنها مربوط به خود این حوزه نیست، بلکه بخشی از مشکلات اقتصادی کلان کشور است. تورم، افزایش قیمت مصالح ساختمانی و کاهش قدرت خرید مردم، همگی به طور هماهنگ بازار مسکن را تحت فشار قرار داده‌اند. برای حل این مشکلات، نیاز به سیاست‌های جامع و اجرایی است که بتواند بار این بحران را از دوش مردم بردارد و بازار مسکن را به تعادل بازگرداند.

یکشنبه ۲۴ فروردین ۱۴۰۴
وطن امروز | شماره ۲۲۹۰
[**اقتصادی**]

اخبار

الگوی جدید مصرف آب در سال ۱۴۰۴اعلام شد

مدیرکل دفتر مدیریت مصرف شرکت آب و فاضلاب کشور اعلام کرد الگوی مصرف آب برای سال ۱۴۰۴ به ازای هر نفر ۱۳۰ لیتر در شبانه‌روز تعیین شده است. این رقم نسبت به الگوی سال گذشته (۱۵۰ لیتر) کاهش یافته است.

علی سیدزاده گفت: ۵۲ درصد واحدهای خانگی و ساختمانی در سال گذشته کمتر از الگو مصرف کردند، در حالی که ۴۸ درصد بالاتر از حد مجاز بودند. میانگین سرانه مصرف آب فعلی برای هر ایرانی ۱۹۵ لیتر در شبانه‌روز است که بالاتر از حد مجاز تعیین شده است.

سیدزاده درباره چالش‌های مرتبط گفت: ایران در پنجمین سال خشکسالی پیاپی خود قرار دارد و بارش‌ها یک‌سوم میانگین جهانی است و رعایت الگوی مصرف آب برای تضمین پایداری منابع در شرایط کم‌آبی ضروری است.

این اقدام با هدف سازگاری با کم‌آبی و مدیریت پایدار منابع آب در دستور کار قرار گرفته است.

■ ■ ■

راه‌اندازی قطار ترکیبی تهران – کر بلا در سال جاری و مذاکرات برای قطار تهران – آنکارا

قائم‌مقام مدیرعامل راه‌آهن اعلام کرد در صورت توافق با طرف عراقی، قطار ترکیبی تهران – کر بلا امسال راه‌اندازی خواهد شد. این قطار ابتدا از تهران به خرمشهر حرکت می‌کند، سپس مسافران با اتوبوس به بصره می‌روند و از آنجا سوار قطار بصره – کر بلا خواهند شد. میرحسین موسوی درباره مذاکرات ریلی با کشورهای دیگر گفت: مذاکرات برای راه‌اندازی قطار مشهد – افغانستان در صورت مهیا شدن شرایط و تقاضای سفر دنبال خواهد شد. همچنین مذاکره با ترکیه برای راه‌اندازی مجدد قطار تهران – آنکارا که نیازمند بازسازی خطوط ریلی آسیب‌دیده پس از زلزله اخیر است دنبال می‌شود.

موسوی خاطر‌نشان کرد: موافقت کلی برای قطار تهران – آنکارا انجام شده و منتظر اتمام ظرفیت‌گذاری ریلی ترکیه هستیم. این طرح‌ها با هدف تقویت سفرهای بین‌المللی ریلی در دستور کار قرار دارد.

■ ■ ■

هشدار وقوع خشکسالی شدید و پاییز کم‌بارش در ایران

رئیس مرکز ملی اقلیم و مدیریت بحران خشکسالی سازمان هواشناسی اعلام کرد ایران در سال جاری با خشکسالی بسیار شدید مواجه خواهد شد و پاییز امسال نیز بارش‌ها کمتر از حد نرمال پیش‌بینی می‌شود. احد وظیفه درباره وضعیت بارش‌ها و تأثیرات آن گفت: در ۲ هفته آینده، بارندگی در یک‌سوم کشور پیش‌بینی شده، در حالی که دوسوم مناطق، از جمله جنوب تهران، فارس، سیستان و بلوچستان و هرمزگان، بدون بارش خواهند بود و میزان بارش‌ها در استان‌های تهران و آذربایجان شرقی و غربی، ۴۰ تا ۵۰ درصد زیر نرمال است.

رئیس مرکز ملی اقلیم و مدیریت بحران خشکسالی درباره مشکلات پیش رو افزود: وضعیت مخازن آب در استان تهران نامناسب بوده و تنش آبی در تابستان تشدید خواهد شد، چراکه کاهش بارش برف در مناطق کوهستانی باعث کاهش ذخیره رودخانه‌ها و سدها شده است. وی همچنین درباره چشم‌انداز پاییزی توضیح داد: به دلیل پدیده لانینا و شرایط جوی خاص، بارش‌های پاییزی کمتر از نرمال خواهد بود و مدیریت منابع آب و برنامه‌ریزی برای مقابله با بحران‌های احتمالی ضروری است. وظیفه در پایان اشاره داشت: این هشدار جدی نیازمند همکاری بخش‌های مختلف برای مدیریت بحران آب در سال جاری است.

■ ■ ■

فروش ارز نیازی به صدور صورتحساب الکترونیک ندارد

سازمان امور مالیاتی اعلام کرد بانک‌های عامل و مرکز مبادله ارز و طلای ایران بابت فروش ارز ملزم به صدور صورتحساب الکترونیک نیستند اما صدور صورتحساب الکترونیک برای کارمزد فروش یا خدمات مرتبط با فروش و تبدیل ارز الزامی است.

در دستورالعمل سازمان مالیاتی درباره دریافت مالیات از این مؤدیان آمده است:

– صادرکنندگان و واردکنندگان نیازی به ثبت معاملات ارزی خود در سامانه مؤدیان مالیاتی و سامانه معاملات فصلی ندارند.

– نام خریدار و فروشنده ارز در گزارش‌های مالی و فصلی برای این دسته از معاملات ثبت نمی‌شود.

این دستورالعمل به هدف سادسازی فرآیندهای مالی مرتبط با فروش ارز صادر شده است.

■ ■ ■

تغییر ساعت رسمی: راهکاری برای همگامی با جهان و افزایش بهره‌وری

کارشناس ارتباطات و فناوری اطلاعات اظهار کرد تغییر ساعت رسمی کشور می‌تواند به تسهیل ارتباطات بین‌المللی و هماهنگی بیشتر با روند جهانی در حوزه فناوری منجر شود. حامد بیدی تأکید کرد این اقدام مشکلات برگزاری جلسات و هماهنگی‌ها در سطح بین‌المللی را کاهش داده و بهره‌وری افراد را افزایش می‌دهد.

مزایای تغییر ساعت رسمی عبارتند از:

– کاهش مصرف انرژی، به‌ویژه در تابستان‌ها با مدیریت تقاضای برق.

– رفع مشکلات فنی در سرویس‌ها و دستگاه‌های آنلاین که هماهنگ نبودن ساعت رسمی کشور را به چالش کشیده‌اند.

– افزایش طول روز در تابستان‌ها و بهینه‌سازی ساعت کاری افراد.

دولت اخیراً لایحه‌ای دوفوریتی را برای بازگرداندن اختیار تغییر ساعت رسمی کشور به تصویب رسانده که با هدف مدیریت بهتر انرژی و بهره‌وری اجرا خواهد شد.